

MARIBORSKI DELAVEC

Političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 6'50 mesečno.
četrtletno K 19'50.

Če pride naročnik sam v upravništvo po list: Me-
sečno K 6'—, — Inzerati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik opoldne.

Posamezna številka stane 40 vjn.

Uredništvo in uprava:

Mariborska tiskarna (Edm. Schmidova
ulica št. 4.)

Telefon uredništva št. 276, uprave št. 24.

Dr. Žerjav o zamenjavi krone.

LDU. Ljubljana, 14. januarja. Današnji „Slovenski Narod“ objavlja razgovor s predsednikom deželne vlade za Slovenijo dr. Žerjavom, o izmenjavi krone, ki je ugotovil, da ni nobenega dvoma, da je izmenjava krone gotova stvar in da so sklepi ministrskega sveta definitivni. Vprašanje je šlo za tem, ali bo edinica našemu bodočemu sistemu krona (pod tem ali kakim drugim imenom) ali bančni dinar, odnosno za tem, ali bo dinar pokupil krono ali krona dinar. Naša zahteva je podprta s socialno-političnimi razlogi: slabšo valuto je treba vzeti za edinico, sicer bo drago plačana boljše valuta kmalu tako slaba, kakor je bila prejšnja slabša valuta. Dvojnost valute, ki nam zada hudo škodo, moremo sicer čimprej spraviti iz sveta, vendar gremo raje na provizorij, ki nadaljuje dvojnost valute, kakor da pristanemo na to, da postane stari dinar jugoslovenska novčana edinica. Po sklepu ministrskega sveta bomo imeli do parlamentarne odločitve dvoje edinic, dvoje valut, bančno krono in bančni dinar; državnega dinarja ne bo, zlasti ne kot enotne edinice za vso državo. Zanj pripravljena novčanka je dobrodošla, da iz nje naredimo začasno krono.

Na obeh licih tega papirja se vtisne jasno in široko viden pas, za koliko kron naj velja ta papir. Vlada je sklenila, da se bo izražal proračun za kronsko področje le v novih kronah. Istotako se bodo vršila državna plačila v tem področju izključno le v teh novih bančnih kronah. Tako bo ugotovljeno, da je oficialna edinica na kronskem ozemlju bančna krona.

Da ne bodo ljudje sami mešali, bo treba razen pouka tudi odredb pokrajinskih vlad, ki naj v vsakem področju prepovejo navedbo cen na cenikih, na reklamah in na listkih po izločbah v drugi, kakor v bančni kronski valuti. Ker ima parlament določiti z zakonom zlato podlago krone in dinarja, je končno razmerje med dinarjem in krono ostalo nerešeno. Krona se bo razširila po vsem kraljestvu. V inozemstvu bomo z njo kupovali, za naše blago pa bomo zahtevali krono. Službeni kurz 1:4 ostane za službena plačila nadalje, seveda do tedaj, ko bo parlament diktiral zlato podlago kroni posebej in dinarju posebej. Kakšen bo pa privatni kurz med bančnim dinarjem in bančno krono, to je drugo vprašanje. Odločalo bo gospodarsko življenje. Najljubše bi nam bilo, da se čimprej izmenja dinar za K 4 in da imamo potem le eno samo edinico. Poleg novih bankovcev nam bo začasno služil tudi še stari

papirnati drobiž po 1, 2 in 10 K, ki ga sicer tudi prevzame banka, za katerega pa v tem hipu nimamo še natisnjenega papirja, ki bi ga mogli uporabiti.

Predsednik dr. Žerjav je sklenil svoj razgovor s pozivom na občinstvo, da ne nasede nikomur, ki našo novo bančno krono spravlja z zlobnimi opazkami ob vrednost. Od dneva naprej, ko je prevzeta od banke, za katero jamči država, je ne pustimo več grditi. Kdor nanjo zaluča kamen, ta škoduje naši državi. To naj uvažujejo tudi vsi oni, ki pišejo v časopise.

Pogajanja v Pragi zaključena.

LDU Praga, 14. januarja. Nadaljnja pogajanja v Pragi o končno-veljavni redakciji pogodbe glede nostrifikacije premoženja itd. bodo dovršena do 1. februarja. Glede obračuna medsebojnih zahtev in dolgov ter glede ureditve obračunskega urada bosta obe vladi izdelali predloge do 1. februarja t. l. Nato se bo o tem razpravljalo ustno. Sklenjen je dogovor o količini in ceni sladkorja. Glede mejnih vprašanj se ustanovi obmejna komisija, ki jih bo proučevala na licu mesta in jih določila. V trgovsko-političnem oziru se je določil seznamek blaga, za katero ne bodo potrebna izvozna dovoljenja. Železniško-tehnične olajšave bodo veljale že prihodnje dni. S kompenzacijskimi vprašanji se bo pečala posebna komisija. S tem so pogajanja v Pragi zaključena.

Čehoslovaški dementi.

LDU. Praga, 14. januarja. Vest dunajske »Reichspost«, po kateri naj bi se vršila pri Bratislavi koncentracija čehoslovaških čet, katere nameravajo zasesti zapadno Ogrsko, označa čehoslovaško ministrstvo za narodno obrambo kot popolnoma neutemeljeno.

Veleberlinski socijalni demokrati proti komunistom.

LDU Berlin, 14. januarja. Predsednik okrajne organizacije veleberlinske socijalno-demokratske stranke se obrača do delavstva s pozivom, naj vendar že temeljito obračuna

s komunističnimi pustolovci. Sedaj se je izdalo geslo za splošno stavko. Prijatelji diktature in terorizma izkoriščajo kri svojih žrtev v svoje agitacijske svrhe, da se na nesreči in bedi ljudstva ter na polomu gospodarstva povzpejo zopet do gospodarstva. Poziv sklepa z besedami: Delavci, zdaj gre za povzdigo ali za uničenje nemškega naroda!

Prepoved komunističnih časopisov.

LDU Berlin, 13. januarja. Na temelju izjemnega stanja je minister za državno brambo prepovedal tisk in razširjanje časnikov »Freiheit« in »Rote Fahne« na ozemlju, kjer je proglašeno obsedno stanje.

Izgredi v Berlinu!

LDU Berlin, 14. januarja. Varnostna bramba je izgubila pri izgredih v Berlinu dva mrtveca, dva stražnika pa se pogrešata, ker so ju najbrže kam zavlekli. Razen tega je deset ranjencev. Od napadalcev so našli doslej 20 mrtvih in 4 ranjence.

Valutna reforma.

Sklep ministrskega sveta o valutni reformi je dejstvo, ki mora imeti v političnem in gospodarskem življenju našega naroda ugodne posledice za nadaljni razvoj razmerja med državo in narodom.

Rešitev valutnega vprašanja je bila ena najtežjih nalog sedanje vlade. Finančna zadrega, v kateri se nahaja naša država, ki je podedovala po bivši avstro-ogrski monarhiji samo dolgove, razvaline in podrtije, je postajala vedno bolj nevarna. Vsled špekulacij posameznih krogov, ki imajo svoje premoženje v dinarjih in vsled nekorektnega zadržanja opozicijskega bloka, se je rešitev valutnega vprašanja vedno bolj zavlačevala, dokler ni vlada kratkomalo zavrgla vse tozadevne pomisleke svojih političnih nasprotnikov. Korist splošnosti in gospodarsko blagostanje državljanov se je spojilo v tesno zvezo z državnimi interesi stranke, ki zastopa v vladi in parlamentu vse dele našega naroda brez razlike na vero in druga

navidezna nasprotja. Medtem ko so opozicijonci nasprotovali pri vsaki priliki uspešnem delu vlade, se je ta lotila v državnem in narodnem interesu rešitve najtežje naloge, ki jo je imela izvršiti. Zamenjava markirane krone al pari z novo krono Narodne banke je najboljši dokaz resnega dela sedanje vlade. Finančni strokovnjaki soglašajo enoglasno s tem načinom rešitve valutnega vprašanja in prorokujejo našemu gospodarstvu srečnejšo bodočnost v doglednem času. Od sedaj naprej bomo imeli svojo lastno jugoslovensko krono, ki se bo pridružila novčanicam drugih držav v svetovnem prometu. Pridobila si bo vrednost doma in v tujini, ker je država dala poročstvo, da jih pozneje zamenja za zlato in srebro. Naš denar bo šel po svetu in delal konkurenco tuji valuti.

Priznanje vrednosti naše nove krone na svetovnem trgu pa bo obenem tudi priznanje naše notranje politične moči. Ko se snide prvi parlament po volitvah, bodo narodni zastopniki določili končno veljavno razmerje med novo jugoslovensko krono in starim srbskim dinarjem. Medtem se bo pokazalo, kolika je vrednost nove krone, ki jo je zamenjala država s svojo garancijo in s premoženjem stare srbske Narodne banke. Vsak pošten jugoslovenski državljani mora z zadovoljstvom priznati, da je storila sedanja vlada v valutnem vprašanju vse, kar je bilo sploh mogoče storiti v tem oziru za narodno in državno korist. Razni zabavljači in nezadovoljnejši pa se sedaj lahko prepričajo, da je velika razlika med govoričenjem in hujskanjem vladnih nasprotnikov ter med resnim delom vlade, ki se zaveda svoje dolžnosti in

odgovornosti napram celokupnemu narodu.

Nov papež.

Iz prvotnega boljševiškega gibanja, ki je bilo omejeno samo na Rusijo, nastaja svetoven boljševizem — tretja internacionala. Danes niti ene države na svetu, v kateri ne bi bilo boljševikov. V vseh zemljah so se socijalno-demokratske organizacije razdvajale, del je ostal v prvi in drugi internacionali, drugi del pa se je prikloplil tretji. Boljševizem ni samo političen ampak in to predvsem socijalen pojav, nova vera, ako hočete. Pred našimi očmi, v dvajsetem stoletju se je porodila nova vera, ki je našla pristaše po vsem svetu. Kakor je bila nekoč Palestina, tako je danes Rusija torišče nove vere, vere komunizma.

Dr. Szabo priobčuje v „Pester Lloyd“ dokument, s katerim je bil Bronski imenovan dunajskim zastopnikom tretje internacionala. Ta dekret vsebuje med drugim tudi te, zelo važne stavke: „Tretja internacionala priznava samostojnost narodov le v gotovih strogo določenih mejah. Razrešitev vseh važnejših vprašanj vseh narodov pripada vrhovnemu vodstvu tretje internacionala. Lenin ni samo glava sovjetske Rusije, ampak celega sveta, obseg njegove vlade objema vse zemlje, kjer žive pripadniki tretje internacionala, kakor tudi moč papeža in spiritalibus, obsega vse zemlje, kjer žive rimski katoličani. Iz tega izvira tudi rešpekt, katerega uživa Lenin pri vseh komunistih sveta. V centralni sovjat v Moskvo ne pošilja svojih zastopnikov samo Rusija, ampak komunisti vseh narodov sploh“.

Kakor papež svoje nuncije in misijonarje tako pošilja tudi Lenin svoje pooblaščenke križem celega sveta. Z njegovim dekretom je prevzel vladno na Madžarskem Bela Kun, z njegovim dekretom je odšel Rakovský v Kijev, Maua na Čehoslovaško itd. Razen Bele Kuna je poslal komunistični papež na Madžarsko tudi še Arnosta Pora, kateremu je poveril nalogo voditi prekomajno komunistično propagando. Vsak tak boljševiški nuncij, ki ga pošlje papež Lenin v kako deželo ima obenem tudi popolno pooblastilo proglasiti v dotični zemlji vladno sovjatov. Dokument s katerim je bil imenovan Brodnik za komunističnega nuncija na Dunaju se glasi:

ročila o društvenem delovanju (nastopi, izleti, važnejši dogodki v društvu, poročila o delovanju z ozirom na telesno in duševno vzgojo). Poročila za sokolsko glasilo pošilja župi, poročila za druge liste pa naravnost uredništvu. Priporočila se pa, da pošiljajo društveni poročevalci tudi ta poročila župnemu poročevalcu, ki urejuje v dogovoru z uredništvu župno sokolsko rubriko.

Enemu izmed članov odseka (tajniku ali knjižničarju ali poročevalcu ali komu drugemu) naj se poveri naloga, da si dopisuje z bivšimi člani, ki so odšli začasno ali stalno iz društva (vojaki i. d.). Izdatke za to hvaležno in važno poslovanje mu vrača blagajnik z odobranjem odbora.

Navedeni člani tvorijo v velikih društvih predsedstvo izobraževalnega odseka.

V majhnih društvih čisto ni dovolj moči za popolno razdelitev poslovanja kulturno-prosvetnega odseka; posamezni člani naj torej prevzamejo sočasno po več funkcij, kar ni težko, ker je v takih društvih manj poslovanja. V skrajnem slučaju tvorijo predsednik, knjižničar in načelnik kulturno-prosvetni odsek.

Člane in sestavo odseka je javiti predsedstvu župnega kulturno-izobraževalnega odseka.

„Pisarna komunistične internacionala Vas imenuje za pooblaščenca tretje internacionala v Avstriji. Zahtevamo od Vas energičen nastop, s katerim privedete avstrijske komuniste do čina. Za otvoritev Vašega zastopstva na Dunaju Vam nakazujemo potom budimpeštanske vlade 500.000 kron. Bercine, Winterstorg, Klinger“.

Prorokovanje o Antikristu se je uresničilo. Pred našimi očmi se je pojavil Antikrist — nov papež: Lenin. Kdo bo zmagal? Krist ali Antikrist? Odgovor nam bo podal razvoj nadaljnjih dogodkov.

Politični pregled.

Nova nevarnost. Švicarska „Telegraphen-Information“ poroča iz Rima: V tukajšnjih političnih krogih se z veseljem opaža, da se Anglija zadnje dni odločno zavzema za našo stvar na Jadranu. Uzrok tej nenadni naklonjenosti Anglije napram Italiji se pripisuje angleškemu namenom, ki jih imajo glede na Carigrad in Malo Azijo. Anglija hoče pomagati Italiji v jadranskem vprašanju, nasprotno pa mora pomagati Italiji Angliji v carigradskem vprašanju. Na drugi strani poročajo iz Trsta, da sta Lloyd George in Clemenceau zadnje dni mnogo bolj naklonjena italijanskim zahtevam, nego sta bila za časa londonskih pogovorov. — Nitti in Scialoja sta postala zopet ohola in ošabna. Nitti je v pogovoru z nekim ameriškim časnikarjem celo izjavil, da se Italija ne bo pogajala z Jugoslavijo direktno, ker bi to bilo za njo poniževalno. To pa so do pičice iste besede, kot jih je pred letom izustil Orlando. Dasi je izgledalo zadnje čase, da pride v jadranskem vprašanju do hitre in vsaj nekoliko pravične rešitve, stoji danes to vprašanje zopet skoro ravno tam kot, je stalo pred enim letom.

Novi romunski delegati v Parizu. V Pariz so dospeli novi romunski mirovni delegati. Delegati so: Cantacuzene, princ Ghika in Bretigeanu.

Trocki ponudil kozakom mir. Iz Moskve poročajo, da je Trockij izdal na kozake proglas, v katerem jih poziva, naj sklenejo s sovjeti mir. Po porazu Kolčaka in Denjškina pravi Trockij, ne bi imelo smisla, upirati se nam še nadalje. Čas je, da se tudi vi poprimete dela; vaša bodočnost pa je popolnoma odvisna od tega, kaj sedaj ukrenete.

IV. Seje (posvetovanja) kulturno-prosvetnega odseka.

Odsek se shaja k sejam vsaj enkrat mesečno.

Sklepi so veljavni, ako je navzoča polovica članov. Odločuje večina.

Pri sejah se razpravlja o sledečih točkah:

a) Poročilo tajnika o delovanju odseka v pretekli dobi, o izvršitvi sklepov zadnje seje o došlih dopisih.

b) Poročilo knjižničarja.

c) Poročilo časnikarja.

d) Društvene prireditve, zabave.

e) Program in razdelitev delovanja za prihodnjo dobo:

1. tečaji in predavanja,
2. nagovori v telovadnici,
3. poučni sestanki,
4. izleti,
5. razni predlogi.

f) Predlogi za izpopolnitev knjižnice (čitalnice).

g) Raznoterosti. (Razgovor o člankih in novih knjigah, ki spadajo v delokrog odseka...)

Maribor, 1. januarja 1920.

Dr. Ljudevit Pivko:

Kulturno-prosvetno delo v sokolskih društvih.

(Konec).

Knjižničar (član odbora) skrbi za red in dobro stanje knjižnice, sestavlja in izpopolnjuje imenik (inventar) knjig in se ravna pri izposojevanju po knjižničnem redu (poslovniku), vodi statistiko posojil, poroča odseku mesečno o številu izposojenih strokovnih, poučnih in zabavnih knjig, javlja odseku in odboru nedostatke knjižnice, opominja čitatelje za knjige, odgovarja odboru za škodo v knjižnici.

Po potrebi voli odsek še nadzornika za knjižnico, ki je v uradnih urah navzoč v knjižnici in daje čitateljem nasvete, katere knjige naj čitajo.

Načelnik in načelnica zastopata moški in ženski prednjaški zbor v odseku, poročata zboroma o delovanju odseka, odseku pa o željah zborov. V odseku poročata o kulturno-prosvetnem delu, izvršenega v telovadnici (nagovori, izleti itd.).

Poročevalec skrbi, da dobivajo sokolski časopisi in drugi listi, ki jih določi odsek, redno točna in stvarna kratka, jedrnata po-

To je zadnja koncesija, katero vam je pripravljena sovjetska vlada dati. — Odgovor kozakov še ni znan.

„Times“ za svobodno mesto Trst. Londonske „Times“ so prinesle daljši članek o jadranskem vprašanju, v katerem zahtevajo, da postane Reka svobodno mesto pod jugoslovenskim protektoratom, a Trst svobodno mesto pod italijanskim protektoratom.

Italijanski apetit. V članku o levantskem vprašanju piše »Corriere della sera« med drugim tudi sledeče: Levantsko vprašanje je istotako življenskega pomena za nas, kakor jadransko. Rešitev tega vprašanja se ne sme opustiti za kompenzacije v Adriji. Jadransko vprašanje je za nas eksistenčno vprašanje v najožjem pomenu besede, torej narodno vprašanje, dočim je vprašanje Levante gospodarsko in prestižno, kljub temu pa istotako važno. Tudi od naših zahtev po Levanti ne smemo v nobenem slučaju odjenjati. — Italijani imajo res dober apetit.

Poljska. Krakovski „Naprzod“ piše v svoji novoletni številki o poljski republiki sledeče: „Armada se ni v 13 mesecih samostojnosti nič zboljšala. Doslej nima Poljska ustave niti urejene administracije niti financ. Edino kar ima je armada analfabetov, diletantov in nesposobnežev, ki bi radi vladali, pa ne znajo. Naše železnice so v takem stanju, da nas je sram, a drage kakor nobene druge na svetu. Boda in pomankanje sta neznosni, naši vojaki pa se bijejo za tuje interese po vseh mogočih frontah.“ List ni čisto nič lagal, kajti če pomislimo, da je napravila poljska vlada v malih mesecih svoje svobode 176 milijard kron dolga, nam postane položaj poljske republike jasen. Pri nas so razmere stokrat bolj urejene, pa vključ temu kriče naši zabavljaci, da je v Jugoslaviji najslabše. To pa radi tega, ker težav drugih držav ne poznajo.

Rusija. Iz Vladivostoka poročajo, da je vlada generala Kolčaka padla. V Irkutsku se je konstituirala nova socijalnorevolucionarna vlada, na vzhodu vladajo atamani, a povsod je tak kaos, da se nihče več ne spozna. Čehoslovaška sibirski armada se vrača domov ter zapušča Rusijo njeni usodi. Japonska intervencija ne bo mnogo pomagala, ker je prišla prepozno, deloma pa tudi radi tega, ker so njeni nameni popolnoma izkoriščevalni in egoistični. Po zanesljivih sporočilih pa japonska vojska nima namena prodirati dalje nego do Bajkalskih jezer. Po veljstvo nad armadami bele garde v Irkutsku je prevzel zloglasni general Semenov, kar se splošno smatra za znak bližajočega razpada bele sibirski vojske.

Dnevne vesti.

Segré — se gré! Ime Segre je nam Slovincem prav dobro znano — ostalo je nam v dobrem spominu pa — na slabem glasu. To je bil zelo mogočen antanten gospod, ki je nam lansko leto povzročil mnogo sitnosti zaradi t. zv. zaloškega dogodka. Tožil nas je, da so naši ljudje v Zaloga sežgali italijansko zastavo in da so na ljubljanskem kolodvoru naši žel. uslužbenci napadli italijanske podanike. Vsled tega so prišli v Ljubljano menda kar trije generali s celim svojim štabom, morali smo jim dati najlepša stanovanja in najlepšo dvorano, kjer so imeli cele mesece seje in so preiskovali tisti „dogodek“, ki bi ga bili lahko preiskali v par dneh. Stroške smo seyeda plačali mi — in niso

bili majhni. Gospod Segre pa je takrat pogorel, ker se je stvar izkazala kot neresnična. Sploh se je ta Segre povsod vmešaval in je hotel imeti povsod prvo besedo. Zato smo bili prav veseli, ko je odšel. Zdaj pa čitamo, da je bil ta mož zadnji čas na Dunaju — in je delal take stvari — da je odstavljen. To je za nas zadoščenje. Mi bi sploh želeli, da bi antanta k nam pošiljala ljudi, ki imajo smisel za naš boj — ne pa špekulante, ki skrbje le zase. Med t. zv. antantnimi komisijami je sumljivo mnogo židovskih imen. Mi smo bili sobojevniki antante in torej ne zaslužimo, da bi razni Segreji delovali proti nam. Gospod Segré se bo mogoče zopet izmazal — stvar je namreč taka, da so na Dunaju italijanski častniki delali nelepe kupčije, kar ni čudno če se pomisli v kakšnem razmerju je avstrijska krona proti italijanski liri. Toda Segré ni edini, ki izrablja svoje mesto v svoje namene. Segrejeva blamaža je naše zadoščenje in je treba, da jo pokažemo v pravi luči.

Smejejo se razni verižniki in tihotapci jugoslovenski neumnosti in podkupljivosti. Ko vlak odpelje iz Špilja proti severu — začno se vsi po vrsti bahati, kako so osleparili oz. podkupili naše urade. Nekaterim se zdi to — že kar naravno. Ljudje si kažejo med seboj razne ponarejene izkaznice, izvoznice in druge papirje. Nekateri imajo celo priporočila naših uradov — dasi so pristni nemški državljani. Celo na Dunaju žive Švabi z našimi priporočili. Posebno čez Ljutomer se da baje vse spraviti „čez“. Tam za Špiljem pa se gode stvari, ki so v posmeh vsaki kontroli. Poštenega Jugoslovana je sram, ko vidi, kako se ti ljudje norčujejo iz naših vladnih organov, ki tu in tam celo podpirajo te nesramne ljudske pijavke.

Iz nekega pisma. Vprašaj, kaj je novega v Ljubljani. Nič. Blato je veliko, kakor povsod. Tudi dr. Pegan hodi še po ulicah in — kolikor je meni znano — ga ni še nihče javno oklofotal. Mi smo res dober narod. Od onih štirih izdajalcev, ki so še zadnji trenutek hoteli prodati naš narod Nemcem, je eden pobegnil — to je bil vodja Šušteršič — eden je umrl, eden se je obesil — in dr. Pegan hodi mirno po Ljubljani in upa celo zopet začeti s politiko. Jaz mislim, da bi se vendar našel človek, ki bi mu dokazal, da nima nobene pravice živeti v Jugoslaviji, proti kateri se je boril. Pa pravijo celo, da mu gre dobro in da upa na uspehe. Tudi Šušteršiča misli spraviti nazaj, ker je nerad sam. Sicer pa pravijo, da ima vsak dan več pristašev v SLS. Tako hodijo te vrste moške nemoteno med nami in mi nimamo toliko časti, da bi jih spomnili na njih sramoto... Sicer pa se v Ljubljani največ govori — o stanovanjih. Ljubljana dobiva bolj in bolj zagrebški značaj in to postaja zanj nevarno. Draginja raste in verižništvo cvete. Sicer pa je meglena in pusta.

Izkaz o stroških za vzdrževanje mestnih cest in ulic. Na razpolago nam je sledeči primerjalni izkaz o stroških za vzdrževanje cest in ulic:

Leto 1918. (mesec december).			
Tedenski izkaz št. 49 :	32 delavcev	K	1152:15
" " " 50 :	30 "	K	1138:92
" " " 51 :	29 "	K	1304:39
" " " 52 :	26 "	K	1074:45
Leto 1919. (mesec december).			
" " " 54 :	"	K	4932:05
" " " 51 :	"	K	3595:00
" " " 53 :	"	K	4962:—
" " " 51 :	"	K	3827:75

Iz tega izkaza je jasno razvidno, kako se je v teku pretečenega leta, vsled naraščanja draginje, mestno gospodarstvo vedno bolj oteževalo.

Upokojeni učitelji, člani „Društva jugoslov držav. uslužbencev v Mariboru“, naj oddajo zanesljivo v petek 16. t. m. svoje društvene izkaznice s polletno članarino 12 K podpisane, ker se vrši ta dan od 13. do 15. (1. do 3. ure) revizija društvenih izkaznic. Kdor zamudi, preneha biti član društva! Radivoj Tušak, odbornik društva, Krčevina 118.

Smrt češkega žurnalista. Dne 7. t. m. je umrl v Pragi znani češki žurnalist, urednik „Narodný Politike“, Václav Hübner.

Velik dobrodelni plesni venček priredi na pustno soboto, dne 14. februarja naša prostovoljna požarna bramba in nje reševalni oddelek v vseh prostorih Götzove dvorane. Prireditelni odbor je že pričel s pripravi ter se lahko smelo trdi, da bo ta plesni venček presegal vse dosedanje mariborske prireditve te vrste. Podrobnosti se objavijo pozneje.

Prvo zborovanje „Marib. slov. ženskega društva“ se vrši v nedeljo dne 18. januarja 1920, ob 4. uri popoldne v veliki dvorani Narodnega doma. Spored: 1. Pozdrav predsednice. 2. Poročilo tajnice in blagajničarke. 3. Naš program (govor.) 4. Naše delo za prihodnje polletje. 5. Slučajnosti. Uljudno vabimo naše žene iz Maribora in okolice in vsakogar, ki mu je na srcu prospeh Jugoslavije, da se udeleži našega zborovanja.

Uvoz in izvoz blaga iz novih pokrajin, priklopljenih k Italiji je reguliran v posebnih določilih, ki so na vpogled interesantom v pisarni trgovske in obrtne zbornice v Ljubljani.

„Rokodelski pokret“ bo ime listu, ki ga začnejo izdajati naši rokodelci.

Shod mesarjev iz cele Slovenije se vrši 18. t. m. ob 10. uri v veliki dvorani Mestnega doma v Ljubljani. Razpravljajo se bo o stanovskih in gospodarskih vprašanjih mesarjev.

Električna železnica Maribor—Prekmurje. Vodja elektrarne na Fali je izdelal načrt za zgradbo električne železnice, ki bi šla iz Maribora do Pesnice, od tam en del do Luč, drugi del pa preko Sv. Lenarta v Prekmurje. Cela zgradba je proračunjena na pet do šest milijonov kron.

Kurz jugoslovenske krone na Dunaju. Na dunajski borzi stalno narašča kurz naše krone. 12. t. m. je dosegla naša deviza 210 do 220 za 100 jugoslovenskih kron.

Telovadba trgovskih in obrtnih vavencev se vrši ob nedeljah od 1¹/₂ do 3. ure popoldne v mali dvorani Narodnega doma. — Vabimo mladino, da se telovadnih vaj, katere bodo spojene s kratkimi predavanji o Sokolstvu, itd. redno udeležuje. Zdravo! Vaditeljski zbor »Sokola« v Mariboru.

Tobačne cene v dinarjih. Glasom odloka finančnega ministrstva, z dne 1. prosinca 1920, št. 148.315, ima biti uradni kurz 100 dinarjev = 400 K ter se ima po tem kurzu vršiti prodaja tobačnih izdelkov. Vsled te odredbe izpremenijo se kronske cene, navedene v zadnjem cenovniku, ki velja od 3. decembra 1919 dalje, med tem, ko originalne cene, navedene v dinarjih, ostanejo neizpremenjene. Zvišane prodajne kronske cene stopijo v veljavo z dne 15. januarja 1920 in se imajo od tega dne dalje prodajati tobačni izdelki po kurzu: 1 dinar = 4 krone.

Plesni venček dalje službujočih podčastnikov. Daljeslužbujoči podčastniki garnizije Maribor priredijo dne 24. t. m. v veliki dvorani Götzove pivovarne pod protektoratom g. generala Maistra, svoj prvi plesni venček.

Za povzdigo ribarstva. Deželna vlada pripravlja naredbo, s katero se bodo izenačili za vso Slovenijo predpisi v varstvo in pospeševanje ribarstva. Tudi na Štajerskem se uvedejo ribarski odbori kakor so na Kranjskem. Ribji lovi bodo vsled agrarne reforme večidel oproščeni in bodo prešli v roke okrajev oziroma občin. Vsak, ki se zanima za ribarstvo, naj stavi deželni vladi predloge, kako bi se stvar najbolje uredila.

Tatvina. V sredo 14. t. m. je doslej neznan zločinec vlomil skozi okno v klet hiše št. 24 v Kriehuberjevi ulici ter odnesel razno perilo v skupni vrednosti 2000 K. Med ukradenim perilom se nahaja 5 velikih skoro novih rjuh, več ženskih srajc, in spodnjih oblačil, nekaj moških srajc in spodnjih hlač, brisalk, žepnih robcev ter razne druge drobnjarije. Perilo je zaznamenovano s črkami R. S. in P. S. v rdeči in beli vezavi. Pred nakupom se svori! Kdor najde ukradene stvari, dobi nagrado.

Razne vesti.

Sin bivšega korejskega cesarja ujet. Pri zasledovanju ustašev v Koreji so Japonci ujeli tudi sina bivšega korejskega cesarja. Japonci trdijo, da je on glavni uprizoritelj ustaje, pri čemur so mu pomagali posebno krščanski misijonarji.

Prebivalstvo Varaždina. Po najnovejši statistiki šteje mesto Varaždin 15.082 prebivalcev.

Dolgoletni Francije. Dolg francoske republike je znašal pred vojno 34 milijard in 188 milijonov, danes pa znaša 207 milijard in 269 milijonov. Od tega 90 milijard sploh ni založenih.

Dunaj in ameriški uslužbenci. Ameriški dolar velja na Dunaju 100 K. Ameriški državni uslužbenci, ki so nameščen na Dunaju, ter prejemajo plačo kakor v Ameriki, imajo naravnost pravilno plačo. Tako ima navadna konzularna strojepiska 500 dolarjev mesečno, kar znaša v avstrijskih kronah 50.000 K. Častnik ameriške armade, ki ima 15 dolarjev na dan, zasluži v avstrijski valuti 1500 K dnevno. Srečni Amerikanci.

Devet metrov dolg človek. Iz Vera Cruza poročajo, da so tam izkopali okostje človeka, ki je bil dolg devet metrov.

Milijon ameriških turistov pride v London. Ameriški krogi v Londonu pripravljajo stanovanje za milijon ameriških turistov, ki nameravajo posetiti prihodnjo pomlad Angleško. Spekulativni Angleži računajo, da bo vsak teh turistov pustil v Londonu najmanj 1000 dolarjev. Skupno bi zaslužil London od teh turistov torej eno milijardo dolarjev ali po naše okrog 90 milijard kron. Dobro bi bilo, da bi se jih povabilo tudi v Jugoslavijo.

Zakaj pišejo. Neka pariška revija je razposlala raznim pisateljem vprašanje zakaj pišejo. Evo nekaj odgovorov: Louis Vauxelles je odgovoril: „Pišem radi tega, da mi je mogoče podati svobodno svetu moje lastne misli.“ Gospa J. Bertheroy: „Pišem, da pokažem svetu kaj je lepo in humano.“ Paul Féval, sin „... ker je tudi moj oče pisal, ter je moje ime že po njem tako znano, da se vsi zame zanimajo.“ Paul Morand „... da postanem bogat.“ (Za nas Slovence bi to ne veljalo. Op. ur.) George Pioch „... da živim v vsem pomenu glagola — živeti.“ F. Vandérem „... da živim duševno in telesno.“ J. Reinach piše samo kadar ima svetu „kaj važnega povedati.“ Eugene Montfort „... ker mu je usojeno, da mora pisati.“ Willy, „da pobije svoje tovariše.“ Pierre Mille pa radi tega „ker ni za noben drug poklic.“

Atlet. V cirkus Zavatta je prišel nedavno neki zelo sestradan velikan ter prosil, da bi ga namestili kot atleta-rokoborca. Ali ste se že borili? ga je vprašal ravnatelj. „Da, že mnogo!“ je odvrnil velikan. „S kom pa?“ — „Z uboštvom!“ se je mirno odrezal „atlet.“

Poljaki v Gdanskem. Poljska trgovina in industrija v Gdanskem se lepo razvija. Mesto bo postalo v kratkem središče poljske kulture v baltiški pokrajini. Ustanovila se bo tudi univerza.

Anglija v svetovni vojni. Po uradnih poročilih so dali posamezni deli angleške kraljevine za svetovno vojno sledeče število bojevnikov: Velika Britanija 5.700.000, Kanada 641.000, Avstralija 416.000, Nova Zelandija 220.000, Južna Afrika 136.000, Indija 1.406.000 in ostale kolonije 135.000. Celotno

kupna angleška vojska je štela 8.654.000 mož. Od teh je padlo 851.000, ranjenih je bilo 2.067.000, vjetih in pogrešanih pa 142.000 mož. Ameriška vojska je štela največ 2.000.000 mož. Angleška vojska je štela ob času premirja 1.156.000 mož in 412.000 pušk.

Izdaja: Tiskovna zadruga.

Odgovorni urednik: Fr. Voglar.

Tiska „Mariborska tiskarna“, Maribor.

Mala oznanila.

Pouzdanog knjigovodju ili knjigovod-kinju sa prak-som i dobrim svjedočama traži vlastelinstvo pl. Kukuljević u Ivancu kraj Varaždina. Nastup odmah. Poblizi u upravi ili kod vlastelinstva. 6—6

Izvežbanog vincilira traži vlastelinstvo pl. Kukuljević u Ivancu kraj Varaždina. Nastup proljetos. Poblizi uvjeti u upravi lista. 6—6

Spretna gospodična, katera ima veselje iti za česalko (frizerko) se pod ugodnimi pogoji sprejme. Viljem Malý, Šolska ulica 3. 2—2

Dobro ohranjen glasovir se prodaja v Mozart ulici št. 50, pritličje.

Lepa breja planinska koza, koja bode konc svečana storila, se zamenja za slanino in moko, ali prodaja za ceno K 1500.—. Kje pove uprava »Mar. delavca«.

Krasna perzijska preproga se prodaja. Kje pove upravništvo »Marib. delavca«.

Spretna učenka se sprejme proti malemu plačilu v strojni pletarni Valburge Oman, Šolska ulica 4. 2—1

Proti odkupnini se išče trgovski ozir. skladiščni lokal v kaki prometni ulici v Mariboru (skladišče ev. v kaki stranski ulici). V poštev pridejo lokali, v katerih se že nahaja kaka trgovina, skladišče, gostilna ali kavarna, katera se pa namerava iz katerikoli vzroka opustiti. Odkupi se z inventarjem vred ali pa tudi prazni prostori. Pismene ponudbe ozir. samo naslov pod »Lokal 77« na upravo tega lista. Podrobní dogovor ustmeno. 5—1

Mlekarna Sunja, Hrvatska, preporuča la imperial sir, duct. K 36.—, la liptauer sir, kilogr. K 16.—. Salje uzorce 5 kg s pouzecem. 9—1

Širite naš list!

Dvostavno in ameriško KNJIGOVODSTVO

Sestavil V. Krottmayer, slovensko izdajo priredil profesor M. Dolenc. :: Založnik ZASEBNO UČILIŠČE LEGAT V MARIBORU

Prva moderna slovenska učna kniga za knjigovodstvo

neizogibno potrebna za trgovske šole in samouk, zelo važna za trgovce, tovarnarje, obrtnike itd. — Cena 8 kron.

RAVNOKAR IZŠLA. Dobliva se v vseh knjigarnah in v ZASEBNEM UČILIŠČU LEGAT V MARIBORU, :: Vetrinjska ulica 17/I. ::

Mariborska svetlolikarna in apretacija zastorov

Vetrinjska ulica 28

Prvovrstni zavod za snaženje in likanje perila v 5—8 dneh.

Nizke cene, najboljša postrežba.

I. Mariborski bioskop

Tegettholova cesta.

Največje in najimennitnejše kino-podjetje v Jugoslaviji.

Pozor!

V petek 12. januarja 1920:

Vojaški koncert

V soboto 17. januarja 1920:

Zaobljuba čistosti

Vsako sredo in soboto novi spored!

Predstave se vrše vsaki dan ob 18. (6.) in 20. (8.) uri v nedeljo ob pol 15. (pol 3.), 4. (16.), 18. (6.) in 20. (8.) uri zvečer.

Preselil se je

zavod za oglas, reklamo in trgov. promet

„UNION“-Propaganda

Gospodsko ul. 44.

Agitirajte za „Mariborskega Delavca“ in med prijatelji našega tiska za „Tiskovno zadrugo“ v Mariboru.

Raznašalci časopisov

invalidi, dobe lep zaslužek. Zglase naj se v upravništvu „Mariborskega delavca“.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Mariboru

Delniška glavica 15.000.000 K

CENTRALA V LJUBLJANI

Rezervni fondi nad 4.000.000 K

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Obretnostne vloge na knjižice in na tekoči račun s 3 odstotkov brez odpovedi, proti trimesečni odpovedi s 3 in četrti odstotkov čistih. Kupuje in prodaja devize, valute, vrednostne papirje itd., eskontira menice, devize, vrednostne papirje itd.

Izdaja čeke, nakaznice in akreditive. Daje trgovske kredite pod ugodnimi pogoji in predume na vrednostne papirje in blago. Izvršuje vse bančne transakcije.